

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับฐานความผิดและโทษ สำหรับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์

The Legal issues regarding the basis of Liability and Penalties for the offense of Cyber Fraud

นันท์มนัส จันทราศัพท¹
Nanmanat Chantrasupt¹

Received: March 15, 2024

Revised: May 16, 2024

Accepted: May 17, 2024

บทคัดย่อ

การฉ้อโกงในปัจจุบันมีวิธีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเฉพาะการใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ เช่น คอลเซ็นเตอร์ การปลอมเว็บไซต์ หรือการใช้แพลตฟอร์มต่าง ๆ ทำให้มีผู้เสียหายและมูลค่าความเสียหายสูงกว่าการฉ้อโกงด้วยวิธีการเดิม และกฎหมายที่นำมาใช้กับการฉ้อโกงที่สำคัญ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญาและพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ซึ่งกฎหมายทั้งสองฉบับแม้ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม แต่มีสภาพที่ไม่เหมาะสมกับการกระทำผิดในปัจจุบัน ในส่วนของฐานความผิดและอัตราโทษ ส่งผลให้ผู้ที่กระทำความผิดฉ้อโกงด้วยวิธีการดังกล่าวได้รับโทษ เช่นเดียวกับการฉ้อโกงหรือการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนในกรณีทั่วไป

ดังนั้น การนำกฎหมายมาเป็นเครื่องมือสำหรับป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงด้วยวิธีการดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพ เห็นควรเพิ่มฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ ไว้ในประมวลกฎหมายอาญาและพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 โดยกำหนดอัตราโทษให้สูงกว่าการฉ้อโกงด้วยวิธีธรรมดา และนำจำนวนผู้เสียหายและมูลค่าความเสียหายมาพิจารณาด้วย

คำสำคัญ: การฉ้อโกง การกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน วิธีการผ่านทางไซเบอร์

¹ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000

Abstract

Currently, fraud has changed over the years. In particular, it is primarily driven by technological advances, such as mobile fraud, internet banking fraud, or application fraud. These types of fraud attack more victims and cause a higher amount of damage compared with traditional ways of fraud. The existing law includes the Criminal Code and emergency decree on borrowings, which are regarded as public checking and Fraud B.E. 2527. Both laws have been amended but are still inappropriate for current crimes. As for the penalty rate and basis of offense, it results in those who commit fraud receiving the same punishment as fraud or borrowing money that defrauds the public in general cases.

Therefore, in adopting the law as a tool for effectively preventing and suppressing fraud using electronic media and the internet, it is deemed crucial to add cyber fraud offenses to the Criminal Code and the Emergency Decree on Borrowing of Money, Fraud of the Public, B.E. 2527. The proposed higher penalty rate for cyber fraud, compared to ordinary fraud, takes into account the increased number of victims and the higher value of damages. These amendments have the potential to significantly impact the deterrence and punishment of cyber fraud.

Keywords: Fraud, Borrowing Money through Public Deception, Method through Cyber Space

บทนำ

ด้วยความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและการสื่อสารในปัจจุบัน อินเทอร์เน็ตทำให้การติดต่อสื่อสารและการทำกิจกรรมต่าง ๆ ลดข้อจำกัดเกี่ยวกับเวลาและสถานที่ลง ทำให้การประกอบธุรกิจและการทำธุรกรรมต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตนั้นสะดวก รวดเร็ว และได้รับความนิยมมากขึ้น แต่จากการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2565 พบว่า มีปัญหาการถูกหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ตมากถึงร้อยละ 13.13 (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2565) และสถิติตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม 2565 ถึง 11 มีนาคม 2566 พบว่า มีการรับแจ้งความคดีออนไลน์ 5 อันดับแรก คือ การหลอกลวงซื้อขายสินค้า การหลอกให้โอนเงินเพื่อหารายได้ หลอกให้กู้เงินแต่ไม่ได้เงิน หลอกลวงทางโทรศัพท์เป็นขบวนการ (Call Center) และหลอกให้ลงทุน (สำรวจสอบสวนกลาง, 2566) และด้วยความก้าวหน้าดังกล่าวทำให้การฉ้อโกงในปัจจุบันมีรูปแบบและวิธีการที่แตกต่างไปจากเดิม มีความน่าเชื่อถือและมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น โดยเฉพาะการกระทำผ่านทางไซเบอร์ ซึ่งทำให้การป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงในรูปแบบและวิธีการดังกล่าวทำได้ยากมากขึ้น และยังสร้างความเสียหายแก่สังคมและระบบเศรษฐกิจของประเทศมากขึ้นเรื่อย ๆ

ความผิดฐานฉ้อโกงได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาตั้งแต่มาตรา 341 ถึงมาตรา 348 โดยองค์ประกอบสำคัญของความผิดฐานฉ้อโกง คือ การกระทำการโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่น และได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม และมีอัตราโทษสูงสุด คือ จำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 7 ปี และปรับตั้งแต่ 10,000 บาท ถึง 140,000 บาท และในพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 กำหนดอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท โดยพฤติการณ์ที่ได้กระทำการฉ้อโกงนั้นอาจเข้าลักษณะความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 กรณีใดกรณีหนึ่งหรือทั้งสองกรณีก็ได้ แต่มักจะถูกแจ้งในข้อหาพร้อมกันฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่นตามมาตรา 343 ประกอบมาตรา 342 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือข้อหาพร้อมกันกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 4 และมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 แต่ทั้งนี้ ประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดฐานฉ้อโกงที่ใช้อยู่ในปัจจุบันไม่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับฐานความผิดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 แม้จะเคยมีการแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วน แต่ก็เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับอัตราโทษเป็นหลัก เช่นเดียวกับพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2545 แต่ก็เป็นเพียงการขยายกรอบของฐานความผิดให้กว้างมากขึ้นเท่านั้น แต่โทษสำหรับผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายยังไม่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเช่นกันนับแต่ที่ได้มีการประกาศใช้ ทำให้บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับถึงแม้จะมีความครอบคลุมมากขึ้น แต่ก็ยังมีความไม่เหมาะสมกับการฉ้อโกงในรูปแบบใหม่ ๆ ที่ได้พัฒนาวิธีการไปจากเดิม และมีอัตราโทษที่ไม่ได้สัดส่วนกับความเสียหายหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำความผิด โดยเฉพาะการฉ้อโกงที่ใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ ทำให้กฎหมายไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงด้วยวิธีการหรือรูปแบบดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแม้จะมีผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหายหรือมีมูลค่าความเสียหายเป็นจำนวนมากเท่าใด การดำเนินคดีและการลงโทษแก่ผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายเป็นเช่นเดียวกับการฉ้อโกงในกรณีทั่ว ๆ ไปในประมวลกฎหมายอาญา และพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 และแม้จะเป็นการร่วมมือกันกระทำความผิดในรูปแบบของขบวนการ แต่แนวการวินิจฉัยของศาลยังคงมองว่า เป็นการร่วมกันกระทำความผิดในฐานะตัวการร่วมเท่านั้น ทำให้ผู้ที่ทำให้เกิดความเสียหายโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ได้รับโทษเช่นเดียวกับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการทั่วไปตามมาตรา 341 หรือการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343 แห่งประมวลกฎหมายอาญาหรือเช่นเดียวกับการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 4 หรือมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

การนำเสนอเนื้อหาในบทความนี้ แบ่งออกเป็น 4 หัวข้อ ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญทางกฎหมายอาญา หลักการและกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของต่างประเทศ การวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับฐานความผิดและโทษสำหรับการฉ้อโกงที่ใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ และบทสรุปพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ โดยแต่ละหัวข้อมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญทางกฎหมายอาญา

การฉ้อโกงเป็นการก่ออาชญากรรมทางด้านทรัพย์สิน ถือเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ และเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมายอาญาประเภทหนึ่ง โดยมีแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญทางกฎหมายอาญาที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาแตกต่างจากกฎหมายอื่นตรงที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมร่วมกันของสังคมส่วนรวม ในการบัญญัติความผิดฐานต่าง ๆ จึงมีคุณธรรมทางกฎหมายเป็นพื้นฐานทางความคิดเสมอ โดยลักษณะเฉพาะของกฎหมายอาญาที่ชัดเจนจะเห็นได้จากคำว่า “อาชญากรรม (Crime)” ซึ่งใกล้เคียงและเกี่ยวข้องกับความคิดในเรื่องของกฎหมายอาญา (Criminal law) โดยแสดงได้จากหลักดั้งเดิม 2 ประการ คือหลัก Nullum Crimen Sine Poena หรือ No crime without punishment และหลัก Nulla Poena Sine Lege หรือ No Punishment without Law และจากหลักดังกล่าว อาจสรุปลักษณะและขอบเขตที่สำคัญของกฎหมายอาญาได้ ดังนี้ (คณิต ญ นคร, 2543)

- 1) ผู้กระทำความผิดต้องรับผิดชอบในทางอาญา ถ้าการกระทำนั้นไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ในขณะที่ได้กระทำว่าเป็นความผิดและได้กำหนดโทษไว้
- 2) กฎหมายอาญาจะย้อนหลังให้เป็นผลร้ายแก่ผู้กระทำไม่ได้
- 3) ถ้อยคำในกฎหมายอาญาจะต้องบัญญัติให้ชัดเจนแน่นอนและปราศจากความคลุมเครือ
- 4) กฎหมายอาญาต้องตีความโดยเคร่งครัด

2. แนวคิดและทฤษฎีที่ทำให้การบัญญัติกฎหมายอาญาชอบด้วยเหตุผล

โดยหลักแล้วรัฐไม่สามารถออกกฎหมายได้ตามใจชอบ แต่ต้องคำนึงถึงว่า กฎหมายที่ได้ประกาศออกมานั้นชอบด้วยเหตุผลหรือไม่ กฎหมายอาญาจึงต้องมีเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อมาสนับสนุนในการบัญญัติกฎหมายนั้น โดยมีทฤษฎีที่สำคัญ ดังนี้ (หยุด แสงอุทัย, 2503)

- 1) ทฤษฎีเด็ดขาด (Absolute Theory) หรือทฤษฎีแห่งความยุติธรรม โดยมองว่าการกระทำอย่างไรก็ต้องได้รับเช่นนั้นกลับไป และมองว่าการลงโทษเป็นการตอบแทนแก้แค้นอันเที่ยงธรรม
- 2) ทฤษฎีไม่เด็ดขาด (Relative Theory) โดยมองว่าที่มีการลงโทษเพราะคำนึงถึงตัวบุคคล ผู้กระทำความผิดอาญาและเพื่อนมนุษย์คนอื่น ๆ โทษทางอาญาจึงควรจะต้องมีผลเป็นการทำให้มนุษย์เกรงกลัวและทำให้มีการประพฤติตัวที่ดีขึ้น และเป็นการประกันว่าความผิดนั้นจะไม่เกิดขึ้นอีก

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดโทษและการลงโทษทางอาญา

การลงโทษผู้ที่กระทำความผิดถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกฎหมายอาญา โทษจึงถือเป็นเครื่องมือในการข่มขู่เพื่อไม่ให้บุคคลกระทำการละเมิดต่อกฎหมาย โดยมีแนวคิดที่สำคัญ คือ หลักการลงโทษให้ได้สัดส่วนกับลักษณะของการกระทำความผิด โดยมีทฤษฎีสนับสนุนที่สำคัญ (อัจฉริยา ชูตินันท์, 2564) เช่น

- 1) ทฤษฎีเจตจำนงอิสระ (Free Will Theory) มองว่า การพิจารณาบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดควรมีความเหมาะสมกับลักษณะความผิด ต้องไม่มากจนโหดร้ายทารุณและต้องไม่น้อยเกินไปจนทำให้

คิดว่าคัมค่าที่จะได้ผลประโยชน์จากการกระทำผิดนั้น การกำหนดโทษทางอาญาจึงต้องมีการพิจารณาถึงหลักความได้สัดส่วนด้วย คือ โทษจะต้องได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของอาชญากรรมนั้นด้วย

2) ทฤษฎีอรรถประโยชน์ (Utilitarianism Theory) มองว่า การออกกฎหมายต้องสอดคล้องกับความพึงพอใจ (Pleasure) และความเจ็บปวด (Pain) ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ หากผลที่จะได้รับทำให้เกิดความพึงพอใจมากกว่า ย่อมเลือกที่จะทำการนั้น การกำหนดโทษจึงต้องพิจารณาถึงหลักความได้สัดส่วนด้วยเสมอ คือ ต้องได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของอาชญากรรมนั้นด้วย

3) ทฤษฎีการข่มขู่ยับยั้ง (Deterrence Theory) มองว่า การกำหนดโทษจะต้องเหมาะสมกับความร้ายแรงของอาชญากรรมเพื่อลดอาชญากรรมหรือการกระทำความผิดนั้นซ้ำอีก และเพื่อข่มขู่ไม่ให้เอาเป็นเยี่ยงอย่าง และการกำหนดโทษควรเป็นไปตามหลักความยุติธรรมและได้สัดส่วน โดยคำนึงถึงฐานความผิดที่พิจารณาในด้านภววิสัย (Objective) เป็นหลัก

นอกจาก 3 ทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีทฤษฎีที่สำคัญอีกทฤษฎีหนึ่ง คือ ทฤษฎีทดแทน (Retributive Theory) ซึ่งมองว่า การลงโทษที่ชอบธรรมจะต้องประกอบด้วยเงื่อนไข 3 ประการ (ณรงค์ ใจหาญ, 2543) ดังนี้

(1) การทดแทนความเสียหาย (Vindication) การลงโทษจะต้องทำเพื่อแก้ไขความเสียหายที่เกิดขึ้นหรือทดแทนความรู้สึกของผู้เสียหายที่สูญเสียไป และจะต้องทำให้ผู้เสียหายรู้สึกพอใจและคิดว่าเป็นการกระทำที่ยุติธรรมแล้ว

(2) ความเป็นธรรม (Fairness) การจะให้กฎหมายมีผลคุ้มครองประโยชน์สุขแก่ส่วนรวม ทุกคนจึงต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย การฝ่าฝืนแต่ละครั้งถือเป็นการเอาเปรียบคนอื่นที่เชื่อฟังกฎหมาย การลงโทษจึงควรมีความรุนแรงเทียบเท่ากับความได้เปรียบที่ผู้ที่กระทำได้รับการฝ่าฝืนกฎหมาย

(3) ความได้สัดส่วน (Proportionality of Punishment) โดยจำนวนโทษที่ควรได้รับจะต้องเท่ากับความเสียหายที่ได้กระทำ ต้องให้ได้สัดส่วนพอดีทั้งสภาพและความหนักเบาของความผิด โดยพิจารณาจากความร้ายแรงทางศีลธรรมและความน่าตำหนิจากพฤติการณ์ของการกระทำผิด

4. แนวคิดที่ต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุฉกรรจ์

นักคิดสำนักคลาสสิก Cesare Beccaria กล่าวว่า กฎหมายที่จะพึงนำมาใช้เพื่อป้องกันการกระทำผิดนั้นจะต้องรุนแรงขึ้นตามขีดที่การนั้นได้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม (ชยธร วิชาโคตร, 2552) จากหลักการนี้ จึงมีการบัญญัติกฎหมายให้ผู้ที่ต้องได้รับโทษหนักขึ้น หากการกระทำนั้นเข้าลักษณะของเหตุฉกรรจ์ เพื่อเป็นการลงโทษแก่ผู้ที่กระทำความผิดและเพื่อเป็นการป้องกันหรือยับยั้งข่มขู่ไม่ให้ผู้อื่นนำมาเป็นเยี่ยงอย่าง โดยประมวลกฎหมายอาญาของไทยมีการนำเสนอแนวคิดในการกำหนดเหตุฉกรรจ์อยู่หลายลักษณะ เช่น เหตุฉกรรจ์ที่เป็นจุดมุ่งหมายของอาชญากรรม เหตุฉกรรจ์ที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของการกระทำ เหตุฉกรรจ์ที่คำนึงถึงบุคคลที่ถูกประทุษร้าย ลักษณะพิเศษของเจตนาหรือความร้ายแรงของลักษณะวิธีการกระทำและคำนึงถึง เจตนาพิเศษ เป็นต้น โดยการบัญญัติเหตุฉกรรจ์โดยอาศัยองค์ประกอบดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าแนวคิดนี้ได้ยึดถือหลักของการลงโทษที่ยังมีลักษณะเป็นการตอบแทนความร้ายแรงของการกระทำความผิด และการทำให้ผู้ที่กระทำผิด

ที่กระทำโดยเหตุการณ์ต้องรับโทษหนักขึ้นนั้นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของสังคม โดยยึดมั่นในหลักของความยุติธรรม

ทั้งนี้ ลักษณะและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระทำการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ อาจถือได้ว่าเป็นเหตุการณ์ประการหนึ่ง เนื่องจากส่งผลให้มีจำนวนของผู้เสียหายและมูลค่าความเสียหายสูงกว่าการกระทำการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการทั่วไป กฎหมายจึงจำเป็นต้องกำหนดโทษให้หนักขึ้น เพื่อให้มีความรุนแรงขึ้นตามขีดที่การนั้นได้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคมและเพื่อให้เกิดการหลาบจำ และป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดซ้ำอีก

หลักการและกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำผิดฐานฉ้อโกงของต่างประเทศ

ประเทศต่าง ๆ ที่มีการบัญญัติกฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกง อาจกำหนดองค์ประกอบของความผิดและโทษที่เหมือนหรือต่างกันไป แต่สิ่งที่คล้ายกัน คือ การป้องกันและปราบปรามผู้ที่กระทำความผิด โดยกฎหมายที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงของต่างประเทศ มี 2 ประเทศที่น่าสนใจ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศเยอรมนี รายละเอียดมีดังนี้

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ด้วยอิทธิพลจากแนวคิดของระบบกฎหมายจารีตประเพณี (Common Law) ของอังกฤษ และโครงสร้างระบอบการปกครองแบบสหรัฐ (Federalism) ทำให้ระบบและโครงสร้างความรับผิดชอบทางอาญาระหว่างมลรัฐและรัฐบาลกลางในสหรัฐอเมริกามีความแตกต่างกันไป (คิลพล กุศลศิลป์บุตติ, 2552) แต่ในมลรัฐส่วนใหญ่ก็ได้นำตัวแบบของประมวลกฎหมายอาญาต้นแบบ (Model Penal Code) มาปรับใช้ และมีกฎหมายที่ใช้เป็นกฎหมายกลางของประเทศที่มีชื่อว่า Federal Law ซึ่งใน Title 18 Part 1 Chapter 47 ระบุว่า หากมีการฉ้อโกงซึ่งเป็นการหลอกลวงไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือบิดเบือนความจริงเพื่อประโยชน์ของตนเองหรือผู้อื่น รัฐจะลงโทษตามประเภทต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และกำหนดให้อาชญากรรมที่ใช้อีเมลหรือเทคโนโลยีการสื่อสารผ่านสายใด ๆ รวมถึงการใช้โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งของแผนในการฉ้อโกงด้วย (Theoharis, 2023) และใน Title 18 Part 1 Chapter 63 ระบุว่า ผู้ใดที่วางแผนหรือใช้กลอุบายในการฉ้อโกงเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินโดยใช้วิธีการหลอกลวงหรือสัญญาว่าจะขาย จำหน่าย ให้กู้ยืมเงิน แลกเปลี่ยน แจกจ่าย หรือจัดหา ด้วยวิธีการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายอื่นใด ๆ จะต้องถูกปรับหรือถูกจำคุกไม่เกิน 20 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ และหากส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินด้วย จะถูกปรับไม่เกิน 1,000,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 30 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ (Cornell Law School, 2023)

แต่ละมลรัฐจะมีเสรีภาพในการบัญญัติกฎหมายอาญา ดังนั้น ความผิดฐานฉ้อโกงในแต่ละมลรัฐจึงอาจแตกต่างกันไป โดยมีมลรัฐที่น่าสนใจ 2 มลรัฐ ได้แก่ มลรัฐฟลอริดาและมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ดังนี้

1) มลรัฐฟลอริดา

มลรัฐฟลอริดามีกฎหมายที่บัญญัติถึงเรื่องการฉ้อโกง โดยระบุไว้ใน Florida's Deceptive and Unfair Trade Practices Act โดยส่วนที่เกี่ยวกับการฉ้อโกงระบุในมาตรา 817.034 ดังนี้ บุคคลใดก็ตามที่มีส่วนร่วมในโครงการที่จะฉ้อโกงและได้รับทรัพย์สิน มีความผิดในการฉ้อโกงและต้องระวางโทษ

โดยแยกการลงโทษออกเป็นระดับตามมูลค่าของทรัพย์สินที่ทำการฉ้อโกง เช่น หากจำนวนของทรัพย์สินที่ได้รับมีมูลค่ารวม 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือมากกว่า ผู้ที่ฝ่าฝืนจะมีความผิดทางอาญาในระดับแรก แต่หากจำนวนของทรัพย์สินที่ได้รับมีมูลค่ารวม 20,000 ดอลลาร์สหรัฐ แต่ไม่เกิน 50,000 ดอลลาร์สหรัฐ ผู้ที่ฝ่าฝืนมีความผิดและมีโทษจำคุกในเรือนจำของมลรัฐ และต้องรับโทษปรับ รวมถึงการยึดหรืออายัดทรัพย์สิน และอาจมีการเพิกถอนใบอนุญาตการประกอบธุรกิจด้วย (Find Law' Staff, 2019)

2) มลรัฐแคลิฟอร์เนีย

มลรัฐแคลิฟอร์เนียได้บัญญัติความผิดฐานฉ้อโกงกรณีทั่วไปไว้ในประมวลกฎหมายอาญา (Penal Code 1872) ในมาตรา 532 โดยระบุว่า การแสดงความเท็จเพื่อหลอกลวงให้ได้เงินหรือทรัพย์สิน ไม่ว่าทรัพย์สินมีหรือไม่มีรูปร่าง และการหลอกลวงนั้นทำให้ได้เงินหรือทรัพย์สินของผู้อื่น ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับความผิดฐานลักทรัพย์ (Larceny) ในมาตรา 484 คือ โทษจะเป็นไปตามความเสียหายของมูลค่าทรัพย์สิน หากความเสียหายมากก็จะได้รับโทษหนัก (Grand Theft) หากความเสียหายน้อยก็จะเป็นโทษสถานเบา (Petty Theft) ซึ่งในมาตรา 487 กำหนดลักษณะของการกระทำที่จะเป็นความผิดที่จะได้รับโทษหนัก และมาตรา 489 มาตรา 490 กำหนดระวางโทษไว้ ดังนี้ (California Legislative Information, 2023)

Table 1: Penal Code 1872

The value of property or services obtained through deception	Punishment
- The value not exceeding fifty dollars.	- Minor offense/misdemeanor offense Punishable by fine not exceeding two hundred fifty dollars.
- The value exceeding nine hundred fifty dollars.	- Grand Theft Imprisonment in county jail or in a federal prison up to one year
	- Petty Theft Punishable by fine not exceeding one thousand dollars, or by imprisonment in county jail not exceeding six months, or both.

ตารางที่ 1: ประมวลกฎหมายอาญา

พิจารณาจากมูลค่าของทรัพย์สินที่ผู้เสียหายถูกหลอกลวง ในกรณีที่ความเสียหายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่มีมูลค่าไม่เกิน 50 ดอลลาร์สหรัฐ ประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดให้เป็นความผิดลหุโทษ คือ มีระวางโทษปรับไม่เกิน 250 ดอลลาร์สหรัฐ แต่หากความเสียหายเป็นเงินหรือทรัพย์สินที่มีมูลค่า เกินกว่า 950 ดอลลาร์สหรัฐ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น คือ ระวางโทษจำคุกไม่เกิน

1 ปีในเรือนจำของสหรัฐ หรือรับโทษเบา คือ ระวังโทษปรับไม่เกิน 1,000 ดอลลาร์สหรัฐ หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือนในเรือนจำของสหรัฐ หรือทั้งจำทั้งปรับ ขึ้นอยู่กับดุลพินิจและความเสียหายที่เกิดขึ้นตามจริงเป็นสำคัญ

2. ประเทศเยอรมนี

เยอรมนีใช้ระบบกฎหมายที่บัญญัติกฎหมายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร (Civil Law) โดยปัจจุบันความผิดฐานฉ้อโกงได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ค.ศ. 1998 (The German Penal Code of 1998) ตั้งแต่มาตรา 263 - 265a (ภาวิณี นครพัฒน์, 2560) โดยแบ่งลักษณะออกเป็น 2 ประการสำคัญ ได้แก่ การฉ้อโกงในลักษณะทั่วไปและการฉ้อโกงเฉพาะกรณี โดยหลักการสำคัญอยู่ในมาตรา 263 (1) คือ ผู้ใดโดยเจตนาพิเศษเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์ในทางทรัพย์สินอันมิชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือบุคคลที่สาม ทำให้ทรัพย์สินของบุคคลอื่นเสียหายโดยการหลอกลวงผู้อื่นด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือเปลี่ยนแปลง แก้อ้อ หรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้ง ต้องระวังโทษจำคุกไม่น้อยกว่าห้าปี ส่วนเหตุการณ์ในความผิดฐานฉ้อโกงได้บัญญัติไว้ในมาตรา 263 (3) หรือในมาตรา 263 (5) โดยมีบทลงโทษที่หนักขึ้นกว่าการฉ้อโกงตามปกติ ดังนี้

Table 2: The German Penal Code of 1998

Section	Provisions	Punishment
263 (3) 1	- Acts on a commercial basis or as a member of a gang whose purpose is the continuing commission of forgery of documents or fraud.	- Incurs a penalty of imprisonment for a term between six month and 10 years.
263 (3) 2	- Causes a major financial loss to or acts with the intention of placing a large number of persons in danger of financial loss by the continuing commission of fraud.	- Incurs a penalty of imprisonment for a term between six month and 10 years.
263 (5)	- Whoever commits fraud on a commercial basis as a member of a gang whose purpose is the continuing commission of offences under sections 263 to 264 or sections 267 to 269.	- Incurs a penalty of imprisonment for a term between one year and 10 years.

ตารางที่ 2: ประมวลกฎหมายอาญา ค.ศ. 1998

ความผิดฉ้อโกงอันเป็นเหตุฉกรรจ์หรือเหตุที่ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น คือ การกระทำเป็นอาชีพหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มมีฉ้อโกงซึ่งได้ร่วมกันปลอมแปลงเอกสาร หรือการฉ้อโกงที่ได้กระทำ

อย่างต่อเนื่อง รวมถึงความผิดฉ้อโกงอันเกิดจากการกระทำที่เป็นผลให้เกิดความเสียหายแก่จำนวนทรัพย์สินที่มีจำนวนมาก หรือเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของคนจำนวนมาก กรณีดังกล่าวนี้ กฎหมายกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 10 ปี และในส่วนที่เป็นการกระทำความผิดฉ้อโกงอันเกิดจากการเป็นสมาชิกหรือคณะบุคคล ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับความผิดฉ้อโกงตามมาตรา 264 ถึงมาตรา 265 ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 1 ปี ถึง 10 ปี

ส่วนกรณีที่ไม่ร้ายแรงต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 5 ปี รวมถึงกรณีอื่น เช่น ในมาตรา 263a ระบุว่า การนำข้อมูลในคอมพิวเตอร์ของบุคคลอื่นมาใช้โดยมิได้รับอนุญาตเพื่อให้ตนหรือบุคคลภายนอกได้รับประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับ หรือในมาตรา 264a ระบุว่า นำเสนอข้อมูลที่เท็จในการออกหลักทรัพย์ในการลงทุนหรือการให้ข้อมูลเท็จเพื่อบิดเบือนการตัดสินใจในการลงทุน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับ เป็นต้น

วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับฐานความผิดและโทษสำหรับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์

การฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์นั้นได้สร้างความเสียหายเป็นอย่างมาก ทำให้มีผู้เสียหายและมูลค่าของความเสียหายจำนวนมากขึ้นกว่าวิธีเดิมหรือวิธีการธรรมดาหลายเท่า ดังนั้นการกำหนดฐานความผิดไว้โดยตรงและกำหนดโทษให้สูงกว่าเดิมจึงมีความสำคัญ โดยพิจารณา ดังนี้

1. กฎหมายที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของประเทศไทย

การฉ้อโกงมีการกระทำด้วยวิธีการหลอกลวงเป็นลักษณะพื้นฐานที่สำคัญ และได้มีรูปแบบและวิธีการที่พัฒนาให้มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น โดยปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่ใช้บังคับเกี่ยวกับการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงอยู่หลายฉบับ แต่ที่สำคัญมีอยู่ 2 ฉบับ ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา และพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 มีรายละเอียดดังนี้

1) ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญาได้บัญญัติให้ความผิดฐานฉ้อโกงอยู่ในภาค 2 ความผิด ลักษณะ 12 ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน หมวด 3 ความผิดฐานฉ้อโกง ตั้งแต่มาตรา 341 ถึงมาตรา 348 โดยในมาตรา 341 เป็นกรณีการฉ้อโกงทั่วไป มาตรา 342 เป็นกรณีเหตุฉ้อโกงของการฉ้อโกงทั่วไป ได้แก่ การแสดงตนเป็นคนอื่น และโดยการอาศัยความเบาปัญญาของผู้ถูกหลอกลวงซึ่งเป็นเด็กหรือโดยการอาศัยความอ่อนแอแห่งจิตของผู้ถูกหลอกลวง มาตรา 343 เป็นกรณีการฉ้อโกงประชาชนโดยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชนหรือด้วยการปกปิดความจริง ซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน มาตรา 344 เป็นกรณีการฉ้อโกงแรงงาน มาตรา 345 เป็นกรณีการฉ้อโกงค่าอาหาร ค่าเครื่องดื่ม หรือค่าอยู่ในโรงแรม มาตรา 346 เป็นกรณีการชักจูงเพื่อเอาเปรียบผู้อื่น มาตรา 347 เป็นกรณีการฉ้อโกงการประกันวินาศภัย และมาตรา 348 เป็นการกำหนดให้ความผิดนอกจากความผิดตามมาตรา 343 เป็นความผิดอันยอมความได้ โดยหลักการสำคัญของความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญานั้นปรากฏอยู่ในมาตรา 341 คือ การกระทำการโดยทุจริต หลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ

หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงนั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สาม หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลที่สามทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ

สำหรับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนั้น แนวทางและคำวินิจฉัยของศาลยังพิจารณาเทียบเคียงและปรับเข้ากับการฉ้อโกงตามมาตรา 341 หรือมาตรา 343 และหากได้ร่วมกันกระทำความผิดมากกว่าหนึ่งคน ยังคงวินิจฉัยว่า เป็นการร่วมกันกระทำความผิดในฐานะตัวการร่วมตามมาตรา 83 และรับโทษตามอัตราโทษที่กำหนดไว้ในมาตราต่าง ๆ ดังกล่าว

2) พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

พระราชกำหนดฉบับดังกล่าวมีหลักที่สำคัญอยู่ในมาตรา 3 ที่กำหนดให้การ “กู้ยืมเงิน” หมายถึง การรับเงิน ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าในลักษณะของการรับฝาก การกู้ การยืม การจำหน่าย บัตรหรือสิ่งอื่นใด การรับเข้าเป็นสมาชิก การรับเข้าร่วมลงทุน การรับเข้าร่วมกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือในลักษณะอื่นใด โดยผู้กู้ยืมเงินหรือบุคคลอื่นจ่ายผลประโยชน์ตอบแทน หรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนแก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน และไม่ว่าการรับหรือจ่ายเงิน ทรัพย์สินผลประโยชน์อื่นใด หรือผลประโยชน์ตอบแทนนั้น จะกระทำด้วยวิธีการใด ๆ และในมาตรา 4 วรรคหนึ่งที่กำหนดให้การโฆษณาหรือประกาศให้ปรากฏต่อประชาชนหรือกระทำด้วยประการใด ๆ ให้ปรากฏแก่บุคคลตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปว่า ในการกู้ยืมเงินตนหรือบุคคลใดจะจ่ายหรืออาจจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้ตามพฤติการณ์แห่งการกู้ยืมเงินในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ โดยที่ตนรู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าจะนำเงินจากผู้ให้กู้ยืมเงินรายนั้นหรือรายอื่นมาจ่ายหมุนเวียนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงิน และในการนั้นเป็นเหตุให้ตนหรือบุคคลใดได้กู้ยืมเงินไป และในมาตรา 5 หากมีการกู้ยืมเงินหรือจะกู้ยืมเงินและมีการโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป หรือจัดให้มีบุคคลตั้งแต่ 5 คนขึ้นไปชักชวนบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้มีการให้กู้ยืมเงิน และผู้นั้นจ่ายหรือโฆษณา ประกาศ แพร่ข่าว หรือตกลงว่าจะจ่ายผลประโยชน์ตอบแทนให้แก่ผู้ให้กู้ยืมเงินในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยสูงสุดที่สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมของสถาบันการเงินจะพึงจ่ายได้ ต้องระวางโทษเช่นเดียวกับมาตรา 4 คือ จำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท และปรับอีกไม่เกินวันละ 10,000 บาท ตลอดระยะเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

พระราชกำหนดฉบับดังกล่าวไม่ได้กำหนดให้การกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์เป็นฐานความผิดอีกฐานหนึ่งไว้เป็นการเฉพาะเช่นเดียวกับประมวลกฎหมายอาญา เพียงแต่เป็นการขยายขอบเขตให้ครอบคลุมถึงการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนด้วยรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ดังกล่าวในบางกรณีเท่านั้น และใช้เฉพาะกับกรณีที่เป็นการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามพระราชกำหนดฉบับนี้เท่านั้น และอัตราโทษขั้นสูงที่กำหนดไว้ไม่ได้สูงกว่าอัตราโทษขั้นสูงที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามากเท่าใด

2. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับฐานความผิดและโทษสำหรับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์

ปัจจุบันการฉ้อโกงได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการให้มีความซับซ้อนและน่าเชื่อถือมากขึ้น เช่น การปลอมหน้าเว็บไซต์ของธนาคาร การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ เช่น Line หรือ Facebook

หรือการหลอกลวงแบบ Call Center ทำให้มีผู้เสียหายและมีมูลค่าความเสียหายจำนวนมากขึ้น เช่น คดี Forex-3D.com ที่หลอกลวงให้นำเงินไปลงทุนซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินต่างประเทศ มีผู้เสียหายราว 9,800 กว่าคน มีความเสียหายกว่า 2,500 ล้านบาท (“คดี Forex-3D,” 2566) คดีบริษัท คอนเซ็ปต์ ซีรีส์ จำกัด หลอกลวงให้เข้าร่วมลงทุนในการให้บริการเช่าพื้นที่บน Cloud Storage มีผู้เสียหายราว 3,500 กว่าคน มีความเสียหายกว่า 1,300 ล้านบาท (“คืบหน้าคดีแชร์ บริษัทคอนเซ็ปต์ ซีรีส์ จำกัด,” 2565) คดีบริษัท เอนเนอร์จี ดีटकซ์ จำกัด ที่หลอกลวงให้สมัครสมาชิกและให้กดถูกใจ กดแบ่งปันและแสดงความคิดเห็นใน Facebook มีผู้เสียหายราว 2,620 คน มีความเสียหายกว่า 300 ล้านบาท (“คดีพิเศษที่ 19/2563 กรณี บริษัท เอนเนอร์จี ดีटकซ์ จำกัด กับพวก,” 2567) หรือ ในคดีของนายชลวิชา ปานสมุทร แก๊ง Call Center ที่หลอกลวงผู้เสียหายได้เงินกว่า 100 ล้านบาท (สำนักข่าวอิศรา, 2565) เป็นต้น ซึ่งนอกจากความเสียหายด้านทรัพย์สินและความสัมพันธ์ของบุคคลแล้วยังส่งผลกระทบต่อเนื่องไปถึงความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจของประเทศอีกด้วย

รูปแบบและวิธีการที่ได้ลงมือทำในการฉ้อโกงนั้น อาจเข้าองค์ประกอบเป็นความผิดฐานฉ้อโกงตามกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงในแต่ละกรณี แต่จากคดีที่ได้ยกตัวอย่างมาข้างต้นนั้น ล้วนถูกดำเนินคดีในข้อหาฉ้อโกงประชาชนโดยแสดงตนเป็นคนอื่นตามมาตรา 343 ประกอบมาตรา 342 แห่งประมวลกฎหมายอาญา หรือร่วมกันกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 4 และมาตรา 5 แห่งพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 และเมื่อเข้าสู่กระบวนการพิจารณาและมีคำพิพากษา ศาลจะลงโทษตามที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว แต่ทั้งนี้พบว่า ประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดฐานฉ้อโกงและพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ในส่วนของบทบัญญัติเกี่ยวกับฐานความผิดไม่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมมาเป็นเวลานาน โดยประมวลกฎหมายอาญานับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2500 แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมบางส่วนแต่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับอัตราโทษ และเฉพาะแต่อัตราโทษปรับเท่านั้น เช่นเดียวกับพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 แม้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมในปี พ.ศ. 2545 แต่เป็นการเพิ่มความในวรรคสองของมาตรา 4 เข้ามา เพื่อกำหนดความผิดสำหรับผู้ที่ไม่ใช่ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับปัจจัยชำระเงินต่างประเทศเท่านั้น แต่ไม่ได้มีการกำหนดเพิ่มเติมฐานความผิดและโทษสำหรับผู้กระทำความผิดใหม่แต่อย่างใด นับตั้งแต่ได้มีการประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ. 2527 เป็นต้นมา

การที่ประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดฐานฉ้อโกงและพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ไม่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เกี่ยวกับฐานความผิดและโทษมาเป็นเวลานาน ทำให้บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับนั้นไม่ครอบคลุมถึงการกระทำความผิดในลักษณะต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรูปแบบและวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งได้พัฒนาไปจากเดิมมาก โดยเฉพาะการฉ้อโกงที่ใช้วิธีการผ่านทางโซเชียลที่สามารถหลอกลวงผู้เสียหายและทำให้มีมูลค่าความเสียหายมากขึ้นกว่าการหลอกลวงในรูปแบบหรือวิธีการเดิมหลายเท่า ดังนั้น เมื่อกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ไม่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นอกจากจะทำให้กฎหมายดังกล่าวไม่เหมาะสมกับการนำมาปรับใช้กับการฉ้อโกงในรูปแบบหรือวิธีการใหม่ ๆ แล้ว ยังทำให้การป้องกันและปราบปราม

การฉ้อโกงดังกล่าวทำได้ไม่ดีเท่าที่ควร จะเห็นได้จากสถิติคดีอาญาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่พบว่า สถิติคดีความผิดฐานฉ้อโกงที่กระทำผ่านระบบคอมพิวเตอร์มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยสะท้อนให้เห็นว่า ฐานความผิดและบทลงโทษของกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ทั้งสองฉบับดังกล่าวไม่ได้ทำให้ผู้ที่กระทำการฉ้อโกงเกรงกลัวต่อบทลงโทษที่จะได้รับมากเท่าที่ควร

จากการที่ประมวลกฎหมายอาญาและพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ไม่ได้บัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงหรือการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน โดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ไว้เป็นการเฉพาะ ทำให้การฉ้อโกงดังกล่าวแม้จะมีผู้เสียหายหรือมีมูลค่าความเสียหายเกิดขึ้นมากเท่าใด การดำเนินคดีและการลงโทษผู้ที่กระทำผิดก็ยังคงเป็นการดำเนินคดีในฐานความผิดและมีระวางโทษเช่นเดียวกับการฉ้อโกงในกรณีอื่น ๆ และแม้ว่าจะได้ร่วมกันทำเป็นขบวนการที่มีขนาดใหญ่เท่าใดก็ตาม ก็ยังไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดไว้ให้เป็นเหตุฉกรรจ์หรือเป็นเหตุเพิ่มโทษสำหรับผู้กระทำผิด โดยแนวทางการวินิจฉัยของศาลยังคงพิจารณาว่าเป็นการร่วมกันกระทำความผิดในฐานตัวการร่วมเท่านั้น และแม้ว่าในประมวลกฎหมายอาญาจะมีบทบัญญัติที่กำหนดเหตุฉกรรจ์หรือเหตุเพิ่มโทษแก่ผู้ที่กระทำผิดฐานฉ้อโกงไว้ในบางกรณี เช่น มาตรา 343 การแสดงข้อความอันเป็นเท็จต่อประชาชนหรือการปกปิดความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งแก่ประชาชน แต่คำว่าประชาชนในมาตรานี้ ไม่ได้ถือเอาจำนวนของผู้ที่ได้รับความเสียหายเป็นสำคัญ หรือมาตรา 344 แม้จะได้กำหนดจำนวนของผู้ที่ถูกหลอกลงตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป แต่มีอัตราโทษเท่ากับการฉ้อโกงธรรมดาตามมาตรา 341 และใช้เฉพาะกับกรณีของการฉ้อโกงแรงงานเท่านั้น ทำให้กรณีการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์นั้นมีระวางโทษเช่นเดียวกับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการธรรมดาทั่วไปตามมาตรา 341 หรือการฉ้อโกงประชาชนตามมาตรา 343 ซึ่งแม้จะเป็นความผิดที่ไม่สามารถยอมความได้ แต่ก็มีระวางโทษเพียงจำคุกตั้งแต่ 6 เดือนถึง 7 ปี และปรับตั้งแต่ 10,000 บาทถึง 140,000 บาทเท่านั้น เช่น คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 831/2559 ที่วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 343 วรรคสอง ประกอบมาตรา 342 (1) มาตรา 269/5 และมาตรา 269/7 หรือคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8687/2563 ที่วินิจฉัยว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 83 มาตรา 341 และมาตรา 343 ขณะที่พระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 แม้ในบางกรณีจะนำเอาจำนวนของผู้เสียหายหรือมูลค่าความเสียหายมาพิจารณาด้วย แต่ก็ยังเป็นเพียงการขยายเนื้อหาของบทบัญญัติให้ครอบคลุมถึงวิธีการดังกล่าวในบางกรณี และใช้ได้เฉพาะกับกรณีที่เป็นการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนตามพระราชกำหนดฉบับนี้เท่านั้น และมีระวางโทษ คือ จำคุกตั้งแต่ 5 ปีถึง 10 ปี และปรับตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 1,000,000 บาท ซึ่งระวางโทษขั้นสูง เป็นระวางโทษที่ไม่ได้มากไปกว่าระวางโทษขั้นสูงที่ได้กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญามากนัก

หากพิจารณาจากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดโทษและการลงโทษทางอาญาที่มองว่า โทษถือเป็นเครื่องมือในการข่มขู่เพื่อไม่ให้บุคคลในสังคมกระทำการละเมิดต่อกฎหมาย และจะมุ่งเน้นไปในการกำหนดโทษให้ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดเป็นหลัก โดยถ้าผลของการกระทำเกิดขึ้นร้ายแรงมาก การลงโทษจะต้องหนักขึ้นตามส่วนของผลที่ได้กระทำนั้นด้วย หรือในทฤษฎีเจตจำนงอิสระ (Free Will Theory) ที่มองว่า การพิจารณาบทลงโทษสำหรับผู้กระทำความผิดต้องไม่น้อยเกินไป

จนทำให้ผู้กระทำความผิดคิดว่า คຸ່ມค่าที่จะได้ประโยชน์จากการประกอบอาชญากรรมนั้น หรือในทฤษฎี ทดแทน (Retributive Theory) ที่มองว่า การลงโทษที่ชอบธรรมจะต้องทำเพื่อแก้ไขความเสียหาย ที่ผู้กระทำได้ก่อให้เกิดขึ้น และจะต้องเป็นการทำให้ผู้เสียหายรู้สึกพอใจและคิดว่าเป็นการกระทำ ที่ยุติธรรมแล้ว และควรมีความรุนแรงเทียบเท่ากับความได้เปรียบที่ผู้ที่กระทำผิดได้รับจากการฝ่าฝืน กฎหมายนั้น นอกจากนี้ แนวคิดที่ต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุการณ์ที่มองว่ากฎหมายที่จะ พึงนำมาใช้เพื่อป้องกันการกระทำความผิดนั้นจะต้องรุนแรงขึ้นตามขีดที่การนั้นได้ขัดต่อความสงบ เรียบร้อยของสังคม และผู้ที่กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นหากการกระทำนั้น เข้าลักษณะของ เหตุการณ์ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกัน ยับยั้ง หรือข่มขู่ไม่ให้ผู้อื่นนำไปเป็นเยี่ยงอย่าง และเมื่อเทียบกับ กฎหมายของสหรัฐอเมริกา แม้จะไม่ได้บัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกง โดยใช้วิธีการผ่านทาง ไซเบอร์ไว้เป็นการเฉพาะ แต่ในกฎหมาย Federal Law ได้กำหนดให้อาชญากรรมที่ใช้อีเมลหรือ เทคโนโลยีการสื่อสารผ่านสายใด ๆ รวมถึงการใช้โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งของแผน ในการฉ้อโกงด้วย จะต้องรับโทษหนักขึ้น และในระดับมลรัฐได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญทาง กฎหมายอาญา มาปรับใช้ในกฎหมายด้วย เช่น มลรัฐแคลิฟอร์เนีย ดังปรากฏในประมวลกฎหมายอาญา (Penal Code 1872) และมลรัฐฟลอริดา ในพระราชบัญญัติการค้าที่ไม่เป็นธรรม (Florida's Deceptive and Unfair Trade Practices Act) ที่กำหนดโทษของการกระทำผิดฐานฉ้อโกงไว้ จะต้องเป็นไปตาม ความเสียหายของมูลค่าทรัพย์สิน หากมีความเสียหายมากย่อมได้รับ โทษหนักและหากความเสียหาย มีน้อยย่อมรับโทษสถานเบา หรือมีการแยกการลงโทษออกเป็นระดับตามมูลค่าของทรัพย์สินที่ทำการ ฉ้อโกงได้ หรือในเยอรมนี แม้ในกฎหมาย The German Penal Code of 1998 จะไม่ได้บัญญัติ ฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรืออินเทอร์เน็ตไว้เป็นการเฉพาะ แต่ได้นำแนวคิดและทฤษฎีสำคัญทางกฎหมายอาญา มาปรับเข้ากับบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว ด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะเกี่ยวกับเหตุการณ์ในความผิดฐานฉ้อโกง เช่น กรณีการกระทำการเป็นอาชีพหรือ เป็นสมาชิกของกลุ่มมิจฉาชีพร่วมกันฉ้อโกงอันเป็นการกระทำอย่างต่อเนื่อง กรณีการกระทำที่เป็นเหตุ ให้เสียหายแก่ทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก หรือกระทำการฉ้อโกงอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความเสียหาย แก่ทรัพย์สินของคนจำนวนมาก เป็นต้น โดยเหตุการณ์ดังกล่าวส่วนมากจะเป็นรูปแบบหรือวิธีการ ที่เกิดขึ้นจากการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ในการกระทำความผิดในปัจจุบัน

จะเห็นได้ว่า การฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์นั้น ได้มีการพัฒนารูปแบบและวิธีการ ไปจากการฉ้อโกงแบบเดิมมาก มีความน่าเชื่อถือและมีโอกาสหลอกลวงได้สำเร็จมากขึ้น และสามารถ หลอกลวงผู้เสียหาย รวมถึงทำให้มูลค่าความเสียหายมีจำนวนมากขึ้นกว่าเดิมหลายเท่า และส่งผล กระทบอย่างร้ายแรงต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ความสงบเรียบร้อยของประชาชน และต่อระบบเศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศโดยรวม ต่างจากการฉ้อโกงและการกั๊ยเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน โดยใช้วิธีการธรรมดาทั่วไปในประมวลกฎหมายอาญาและในพระราชกำหนดการกั๊ยเงินที่เป็นการฉ้อโกง ประชาชน พ.ศ. 2527 ดังนั้น การที่ยังคงปรับใช้บทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับสำหรับการฉ้อโกง ที่ใช้รูปแบบและวิธีการดังกล่าว นอกจากจะทำให้ฐานความผิดไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง ของรูปแบบหรือวิธีการของการฉ้อโกงดังกล่าวแล้ว ยังทำให้บทกำหนดโทษของกฎหมายที่ใช้อยู่

ในปัจจุบันนั้นไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดเมื่อเทียบกับความร้ายแรงและผลกระทบที่เกิดขึ้น และอาจไม่เป็นธรรมต่อผู้ที่ได้รับความเสียหายได้ ซึ่งไม่เป็นไปตามแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญทางกฎหมายอาญาเท่าที่ควร และทำให้กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงได้ดีเท่าที่ควร โดยเฉพาะการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์

ดังนั้น จึงสมควรต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดฐานฉ้อโกงและพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 โดยเฉพาะการบัญญัติฐานความผิดเพิ่มขึ้นใหม่ไว้เป็นการเฉพาะสำหรับการฉ้อโกงหรือการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ และกำหนดอัตราโทษให้สูงกว่าการฉ้อโกงโดย ใช้วิธีการธรรมดาทั่วไป

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ปัจจุบันการฉ้อโกงมีรูปแบบและวิธีการที่เปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และการสื่อสาร ทำให้มีผู้ที่ตกเป็นผู้เสียหาย และมีมูลค่าความเสียหายมากขึ้นกว่าการฉ้อโกงแบบเดิม และกฎหมายที่สำคัญเกี่ยวกับการฉ้อโกง คือ ประมวลกฎหมายอาญาและพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 แต่กฎหมายดังกล่าวไม่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับฐานความผิดมานาน โดยเฉพาะฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ รวมถึงไม่ได้กำหนดให้มีการนำเอาจำนวนของผู้เสียหายหรือมูลค่าของความเสียหายที่เกิดขึ้นมาพิจารณาประกอบเพื่อให้เป็นเหตุเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิด

จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดโทษและการลงโทษทางอาญาที่มองว่า โทษถือเป็นเครื่องมือในการข่มขู่เพื่อไม่ให้บุคคลในสังคมกระทำการละเมิดต่อกฎหมายและมุ่งเน้นไปในการกำหนดโทษให้ได้สัดส่วนกับการกระทำความผิดเป็นหลัก ถ้าผลของการกระทำเกิดขึ้นร้ายแรงมาก การลงโทษก็ต้องหนักขึ้นตามส่วนของผลที่ได้กระทำนั้น และทฤษฎีเจตจำนงอิสระที่มองว่า บทลงโทษจะต้องไม่น้อยเกินไป จนทำให้ผู้กระทำความผิดคิดว่า ค่ำค่าที่จะประกอบอาชญากรรมนั้น ทฤษฎีการข่มขู่ที่ยังที่มองว่า โทษต้องมีความเหมาะสมกับความร้ายแรงของอาชญากรรมเพื่อลดอาชญากรรมหรือการกระทำผิดซ้ำ และเพื่อข่มขู่ไม่ให้เอาเป็นเยี่ยงอย่าง รวมถึงแนวคิดที่ต้องรับโทษหนักขึ้นเนื่องจากเหตุฉกรรจ์ที่มองว่า กฎหมายนั้นจะต้องรุนแรงขึ้นตามขีดที่การนั้นได้ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของสังคม เทียบเคียงกับกฎหมายของสหรัฐอเมริกาและเยอรมนี ที่แม้ไม่ได้บัญญัติฐานความผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ไว้เป็นการเฉพาะ แต่ก็ได้กำหนดให้อาชญากรรมที่ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารและอินเทอร์เน็ตเป็นส่วนหนึ่งของการฉ้อโกงที่จะต้องได้รับโทษที่หนักขึ้น และมีการกำหนดโทษของความผิดฐานฉ้อโกงไว้ว่า จะต้องเป็นไปตามความเสียหายของมูลค่าทรัพย์สิน รวมถึงการกำหนดให้กรณีดังกล่าวเป็นเหตุฉกรรจ์ในความผิดฐานฉ้อโกงด้วย

ดังนั้น การปรับใช้บทบัญญัติที่มีอยู่ในปัจจุบันของกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวสำหรับการฉ้อโกงที่ใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ นอกจากจะทำให้ฐานความผิดตามกฎหมายไม่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการของการฉ้อโกงแล้ว ยังทำให้บทกำหนดโทษของกฎหมายนั้นไม่เป็นไปตามแนวคิด

และทฤษฎีที่สำคัญทางกฎหมายอาญา และทำให้โทษสำหรับผู้กระทำผิดนั้นไม่ได้สัดส่วนกับการกระทำ ความผิดเมื่อเทียบกับความร้ายแรงและผลกระทบที่เกิดขึ้น และทำให้กฎหมายไม่สามารถป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับการฉ้อโกงได้ดีเท่าที่ควร จึงสมควรต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาในส่วนของความผิดฐานฉ้อโกง และพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 โดยการบัญญัติฐานความผิดเพิ่มขึ้นใหม่ไว้เป็นการเฉพาะสำหรับการฉ้อโกงที่ใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ และเพิ่มระวางโทษหรือบทกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำผิดให้สูงขึ้นกว่าการฉ้อโกงที่มีอยู่เดิม

ข้อเสนอแนะ

1) เพิ่มบทบัญญัติใหม่และแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเดิมในประมวลกฎหมายอาญา ดังนี้

(1) เพิ่มบทบัญญัติในมาตรา 1 ดังนี้

“(16) “ไซเบอร์” หมายความว่า ข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดจากการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต หรือโครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งการให้บริการโดยปกติของดาวเทียมและระบบเครือข่ายที่คล้ายคลึงกัน ที่เชื่อมต่อกันเป็นการทั่วไป”

(2) เพิ่มบทบัญญัติใหม่เป็นมาตรา 347/1 ดังนี้

“มาตรา 347/1 ความผิดในหมวดนี้ ถ้าได้กระทำโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ กึ่งหนึ่ง

การกระทำความผิดในวรรคหนึ่ง ถ้ากระทำต่อบุคคลตั้งแต่สามสิบคนขึ้นไป หรือมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น ๆ สองในสาม”

(3) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเดิมในมาตรา 348 ดังนี้

“มาตรา 348 นอกจากความผิดตามมาตรา 343 และมาตรา 347/1 เป็นความผิดอันยอมความได้”
 เพื่อเป็นการกำหนดฐานความผิดไว้เป็นการเฉพาะเพื่อใช้กับการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ และกำหนดระวางโทษให้สูงกว่าการฉ้อโกงทุกประเภทเพื่อให้โทษที่ผู้กระทำผิดได้รับนั้นได้สัดส่วนกับการกระทำผิดมากขึ้น และนำจำนวนผู้เสียหายรวมถึงมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นมาพิจารณาเพื่อกำหนดเพิ่มโทษให้แก่ผู้ที่กระทำการฉ้อโกงด้วยวิธีการดังกล่าวด้วย

2) เพิ่มบทบัญญัติใหม่และแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเดิมในพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527

(1) เพิ่มบทบัญญัติในมาตรา 3 เป็นวรรคห้าใหม่ ดังนี้

““ไซเบอร์” หมายความว่า ข้อมูลและการสื่อสารที่เกิดจากการให้บริการหรือการประยุกต์ใช้เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต หรือโครงข่ายโทรคมนาคม รวมทั้งการให้บริการโดยปกติของดาวเทียมและระบบเครือข่ายที่คล้ายคลึงกัน ที่เชื่อมต่อกันเป็นการทั่วไป”

(2) เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสามของมาตรา 12

“ความในวรรคหนึ่ง ถ้าได้กระทำโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งกึ่งหนึ่ง

ถ้าการกระทำความผิดตามความในวรรคสอง ได้กระทำต่อบุคคลตั้งแต่สามสิบคนขึ้นไป หรือมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ห้าสิบล้านบาทขึ้นไป ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่งสองในสาม”

ทั้งนี้ การแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวมีเหตุผลเช่นเดียวกับการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา แต่ที่กำหนดให้มีระวางโทษสูงกวานั้น เนื่องจากการกักเงินอันเป็นการฉ้อโกงประชาชนมีแนวโน้มที่จะแพร่หลายออกไปอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของบุคคล ความสงบเรียบร้อยของประชาชน ระบบเศรษฐกิจ และต่อความมั่นคงของประเทศมากกว่า

หากแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาและพระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527 ตามข้อเสนอแนะดังกล่าวข้างต้นแล้ว จะส่งผลให้บทบัญญัติเกี่ยวกับการฉ้อโกง และการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชนในกฎหมาย 2 ฉบับดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญทางกฎหมายอาญา และที่สำคัญ คือ จะสามารถป้องกันและปราบปรามการฉ้อโกงโดยใช้วิธีการผ่านทางไซเบอร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2565).

การสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย Thailand Internet User Behavior.

ผู้แต่ง. <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/publications/iub2022.aspx>

กองแผนอาชญากรรม. (2566). สถิติคดีอาญา. <http://thaicrimes.org/crimestat/>

คณิต ณ นคร. (2543). กฎหมายอาญา ภาคทั่วไป. วิญญูชน.

คดี Forex-3D. (2566). กรมสอบสวนคดีพิเศษ. <https://www.dsi.go.th/th/Detail/9da5b21aa2befc18fb6fe739174d0e7d>

คดีพิเศษที่ 19/2563 กรณี บริษัท เอ็นเนอร์จี ดีดักชั่น จำกัด กับพวก. (2567). กรมสอบสวนคดีพิเศษ. <https://www.dsi.go.th/th/Detail/7aafe2d69f14a4850cafe50b1ac58b>

คืบหน้าคดีแชร์ บริษัทคอนเซ็ปต์ ซีรีส์ จำกัด. (2565). กรมสอบสวนคดีพิเศษ. <https://www.dsi.go.th/th/Detail/02e2ed86c4765b3f48ab91f4102c09a7>

ชยธร วิชาโคตร. (2552). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับความผิดฐานฉ้อโกง [วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง]. ThaiLIS Digital Collection.

ณรงค์ ใจหาญ. (2543). กฎหมายอาญาวาดด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย. วิญญูชน.

ตำรวจสอบสวนกลาง. (2566, 20 มีนาคม). เปิดสถิติแจ้งความอาชญากรรมทางออนไลน์. [Video or Imageattached]. <https://www.facebook.com/photo.php?fbid=230761169457428&id=100075706397125&set=a.127278969805649>

ประมวลกฎหมายอาญา. (2499, 15 พฤศจิกายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 73 ตอนที่ 95 ฉบับพิเศษ. หน้า 1.

พระราชกำหนดการกักเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. 2527. (2527, 12 พฤศจิกายน).

ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 101 ตอนที่ 164 ฉบับพิเศษ. หน้า 1.

- ภาวิณี นครพัฒน์. (2560). *ความผิดฐานฉ้อโกงบริการ*. [วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์]. ThaiLIS Digital Collection.
- ศิลป กุศลศิลป์วุฒิ. (2552). *ยื่นหยัดบนหลักนิติธรรม/72 ปี ศาสตราจารย์ ดร.คณิต ณ นคร : ความรับผิดชอบ : เปรียบเทียบไทยกับสหรัฐอเมริกา*. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักข่าวอิศรา. (2565, 29 ตุลาคม). รวบ 'เปียร์ บ้านแพ้ว' แก๊งคอลเซ็นเตอร์. <https://www.isranews.org/article/isranews-news/113204-isranews-1000-467.html>
- หยุด แสงอุทัย. (2503). การกำหนดโทษสำหรับความผิดในประมวลกฎหมายอาญา, *ตุลพาห*, 7(3), 4-6. [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:ตุลพาห \(๒๕๐๓-๐๘\).pdf](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:ตุลพาห_(๒๕๐๓-๐๘).pdf)
- อัจฉริยา ชูตินันท์. (2564). หลักการกำหนดความผิดอาญาและหลักการกำหนดโทษอาญาในการตรากฎหมาย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 35(3), 34-38. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/DPUStuthiparithatJournal/article/view/253306/172021>
- California legislative information. (2023). *Penal Code*. <https://leginfo.legislature.ca.gov/faces/codesTOCSelected.xhtml?tocCode=PEN&tocTitle=+Penal+Code++PEN>
- Cornell Law School. (2023). *18 U.S. Code § 1341- Frauds and swindles' Legal Information Institute*. <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/1341>
- Find Law'Staff. (2019). *Florida statutes title XLVI. Crimes § 817.034. Florida Communications Fraud Act*. <https://www.flsenate.gov/Laws/Statutes/2024/0817.034>
- Theoharis, M. (2023). *Laws on Federal Fraud' (Criminal defense lawyer)*. <https://www.criminaldefenselawyer.com/crime-penalties/federal/federal-fraud.htm>